

ชุมชน-เครือข่ายผู้ด้อยมีอำนาจน้ำเดินเครื่องวันนี้

“ชุมชน-นักวิชาการ”จับมือเครือข่ายนักอนุรักษ์ เปิดตัว “สมัชชาแม่น้ำ”วันนี้ เดินหน้าแลกเปลี่ยนทรัพยากร-องค์ความรู้ในการดูแลและพัฒนาลุ่มน้ำทั่วประเทศ ยกแลนด์มาร์คเจ้าพระยาเป็นกรณีตัวอย่างจากประเด็นความคิดเห็นแตกต่างในการพัฒนาหรือการจัดการกับลุ่มน้ำที่เกิดมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกรณีล่าสุดที่ยังเป็นข้อถกเถียงในโครงการปฏิรูปทัศนียภาพเจ้าพระยา หรือแลนด์มาร์คเจ้าพระยาระหว่างทีมที่ปรึกษาโครงการกับชุมชน

เป็นที่มาของการรวมตัวกันทั้งภาคประชาชน นักวิชาการ และเอ็นจีโอ ด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีการพูดคุยกันมาระยะหนึ่งในการรวมศูนย์กลุ่มทำงานในด้านอนุรักษ์ หรือตั้งเป็นสมัชชาแม่น้ำ ซึ่งพัฒนามาจนเป็นรูปธรรมและจะมีการเปิดตัวในวันนี้ (7 ก.ค.) ที่หอศิลป์กรุงเทพฯ

นายยศพล บุญสม ภูมิสถาปนิกผู้ก่อตั้งกลุ่มเฟรนด์ออฟริเวอร์ และเป็นแกนนำในการจัดตั้งสมัชชาฯ ระบุว่า การรวมตัวจะมีเครือข่ายจากทุกลุ่มน้ำ ไม่ใช่จำกัดอยู่เพียงลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยจะมีการขยายไปแม่น้ำบางปะกง แม่น้ำแม่กลอง และลุ่มน้ำอื่นๆ ด้วย

โดยมีจุดประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยน
อ่านต่อหน้า 13

ต่อจากหน้า 16

ชุมชน

ประสบการณ์ และจะมีการทำงานหลายด้าน ทั้งการผลักดันในเชิงนโยบาย ซึ่งมีการดำเนินการไปบ้างแล้วร่วมกับสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ (สช.) รวมไปถึงการสร้างคุณค่าลุ่มน้ำผ่านกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งงานด้านชุมชน

“ตอนนี้มีการเปิดรับสมัครคนที่สนใจมาร่วมงาน และสมัชชาฯ เองก็มีการเครือข่ายภาคประชาชนที่สนใจเข้าร่วมมากพอสมควร การรวมตัวกันยังคงจะเชื่อมโยงถึงการใช้ทรัพยากร อุปกรณ์ หรือความรู้ที่กลุ่มต่างๆ มีร่วมกัน

ซึ่งเรามองว่าในระยะสั้น คือการส่งเสริมสะท้อนเพื่ออยู่ดีโครงการริมน้ำเจ้าพระยา

ส่วนในระยะกลางและระยะยาว ก็จะเป็นการช่วยเหลือพี่น้องในลุ่มน้ำอื่น ที่ทำงานในลักษณะเดียวกัน โดยการนำประสบการณ์ที่มีมาช่วยเหลือกัน”

สำหรับสาระสำคัญในการรวมเครือข่ายลุ่มน้ำเป็นหนึ่งในเดี่ยวนั้น นายยศพลบอกว่า ในบางลุ่มน้ำ มีผลกระทบในเรื่องของการถูกทำลายพื้นที่ชายน้ำ และผลกระทบเรื่องระบบนิเวศ แม้กระทั่งการสร้างทางเลียบบแม่น้ำ ก็ไม่ได้เพิ่งมีที่กรุงเทพฯ แต่ในหลายจังหวัด ดำเนินการมาแล้วและมีปัญหาเช่นกัน แต่การคัดค้านในกรุงเทพฯ ทำให้เกิดความสนใจ จึงมีการออกไปให้ความรู้ แลกเปลี่ยนกัน เพื่อเป็นพลังในการต่อรองกับภาครัฐ

เมื่อถามถึงการขับเคลื่อนที่พุ่งเป้าไปที่โครงการแลนด์มาร์คเจ้าพระยา ของกทม. นายยศพล ยอมรับว่าใช่ เพราะสะท้อนให้

เห็นว่าการคัดค้านไม่ใช่เพียงคนกลุ่มเล็กๆ เท่านั้น แต่เป็นเรื่องของคนกทม. ทุกครั้งที่มีการจัดการเสวนาหรือให้ข้อมูลต่อสังคมก็ได้รับความสนใจ

“ต้องไม่ลืมว่าแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นความเชื่อมโยงกันกับแม่น้ำสายต่างๆ และถูกมองว่าถ้าโครงการนี้ถูกผลักดันจนสำเร็จขึ้นมา จะส่งผลเป็นลูกโซ่ไปถึงพื้นที่อื่นๆ

จึงทำให้เกิดการตระหนักรู้ และมีการรวมกลุ่มกัน ซึ่งถือว่าเป็นการส่งสัญญาณที่ดี เพราะมีคนพร้อมที่จะทำงานทางด้านนี้อยู่มาก และพร้อมที่จะเข้ามาหยุดยั้งการดำเนินการแบบนี้

ส่วนในบทบาทกลุ่มเฟรนด์ออฟริเวอร์ในกรณีแลนด์มาร์คเจ้าพระยา นายยศพลกล่าวว่า มีหลายอย่างที่ทางทีมที่ปรึกษาโครงการ เหมือนจะรับฟังข้อทักท้วง แต่ยังไม่ครบถ้วน สิ่งที่เราเรียกร้องและยังขาดไป

คือการวิเคราะห์ในเชิงนโยบายและภาพรวมว่าการพัฒนาโครงการนี้ต้องการอะไรกันแน่ ซึ่งผู้วิจัยต้องบอกให้ได้ว่ามีเรื่องอะไรบ้างที่จะต้องทำ ซึ่งยังไม่มีการทำเรื่องนี้

“เมื่อชุมชนหรือสังคมยังไม่มีความเข้าใจ ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนมีจำกัด และมีความระแวงว่าโครงการตามมิมติ ครม.ก็ยังไม่อยู่ แต่การดำเนินโครงการอีกแบบก็มีเข้ามา จึงทำให้สับสนว่าจะเดินไปในทิศทางไหนกันแน่ ซึ่งถ้าจะเป็นการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมหรือเริ่มจากศูนย์เลย ทำไม่ทิ้งรูปแบบทางเลียบบริมน้ำตามมติ ครม. ไปก่อน”

นายยศพล ยังต้องการให้ข้อมูลในการทำประชาพิจารณ์แต่ละครั้ง รวมทั้งการให้ข้อมูลกับกลุ่มธุรกิจ ว่าเป็นข้อมูลที่ขาดความรอบด้านและความครบถ้วน ทำให้เกิดความกังวล จึงต้องการเสนอให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับนโยบายสาธารณะตรงนี้ด้วย